

כ"ד אלול ה'תשע"ז 15.9.17

מגזין מס' 447

ערב שבת פרשת נצבים וילך/ראש השנה

קשר-שבועי מאת הרב יאיר כלב

המגזין מוקדש לעילוי נשמת חיים בן מורי יחיא וזהרה ז"ל ת.נ.צ.ב.ה.

חיים כסנא

ענין 'קבלת העול' - היסוד הבריא לעבודה פנימית

ראשית העבודה (לשון עיבוד ותיקון) הוא ענין ה'קבלת עול'. כלומר, לא הריגוש והחוויה הם העיקר, כי אם המעשה בפועל. יש להשתדל בשווה, בהתכוונות כנה, גם כש"בא לי" וגם כש"לא בא לי" - באותו "יושר".

והביאור בזה, לאחר שראשית לכל מרגיל האדם את עצמו ומפנים את ענין המעשה בפועל ב'קבלת עול' בחיי היומיום (שבזה גורם הוא ל'תענוג בורא'), אזי כבר יכול הוא 'להכניס' גם 'חיות' בעבודתו (תענוגו האישי 'תענוג נברא'). ומחוייב הוא האדם להכניס תענוג ועריבות שלפי ערכו וטבעו בעבודתו, שהרי עבודה בקבלת עול בלבד (ללא שום גילויי רגש וחוויה מרוממי נפש), סוף סוף 'מייבשת' ובמילא מחלישה את כל יכולתו לפעול באופן חיובי בעולם להאירו.

סדר עבודה זה, תנאי עיקרי הוא לחיים בריאים ומאוזנים: אף שאכן מחוייבים אנו לעורר את רגשותינו (אהבת ה'נכון' והיראה מפני ה'לא נכון'), שרוב ועצום כוחם לשמש 'כנפיי' שאר-רוח ה'מרטיבים' ומכניסים רוח-חיים בעבודתנו, מכל מקום, זאת יש לזכור - העיקר הוא המעשה בפועל. וכהדגשת אדמו"ר הזקן בספר התניא סוף פרק מ': כשם שהעיקר בעוף הוא גופו וכנפיי העוף תפקידם רק לאפשר לגופו לפרוח בהן למעלה, כך בעבודת האדם - "תכלית האהבה היא העבודה מאהבה". כלומר, העיקר בעבודת האדם הוא קיום ה'נכון' (הוא הרצון העליון), ואילו רגשותיו ('כנפיי' שאר רוחו), עם כל חשיבותם, תפקידם רק לאפשר לו לעבוד את בוראו בחיות. וזהו שעל האדם להקדים ולהחדיר בעבודתו את ענין הקבלת עול - ראשית העבודה ('תענוג בורא') לפני וכתנאי להתעסקותו בענין ההתפעלות הריגשית ('תענוג נברא'). כי רק באופן הזה מוגן הוא מפני 'אורות דתוהו' - היסחפות לריגושים וחוויות שאינם על הקרקע.

לוח שיעורים

"לא רק קביעות בזמן אלא גם קביעות **בנפש...**" (אדמו"ר הזקן) - היינו שיש לקבוע עתים ללימוד התורה, ליצור 'דופק לימודי' קבוע, ביום ובשעה, עד אשר יגלה האדם כי, לאמיתו של דבר, התורה היא לחם חוקו ומזון הנפש...

בימים האלה מקיים הרב כלב שיעור שבועי קבוע מידי יום חמישי בשעה 21:30 במושב חמד שבמרכז הארץ. השיעור משודר בזמן אמת בשידור חי באינטרנט, באתרנו: www.tanyaor.com.
הכניסה לישוב בכביש (מס' 412) המוביל מבית דגן לאור יהודה, רח' הזית 83 בבית הכנסת שבחצר משפחת שרעבי. התכנסות (כיבוד ושתייה קלה מ-20:45) במושב חמד, לפרטים נוספים: שי גרציק 052-4-446-144

[בכניסה למושב חמד - ישר עד הכיכר, בכיכר שמאלה לרח' הזית - לקראת סוף הרחוב, לפני הכיכר הבאה - הזית 83 מצד שמאל. חניה בשפע מאחורי בית הכנסת שבהמשך שביל הכניסה לחצר]

לחיות עם הזמן... (אדמו"ר הזקן) - היינו שבכל זמן וזמן מתרחשת פתיחת שער רוחני, דרכו יורדים לעולם הזה אור ושפע מיוחדים, אשר יש להכין כלים כדי לקלוט 'גשמי ברכה' אלה ולתרגמם למעשים עד אשר תואר, באופן ממש, סביבתנו המיידית בגוון המסוים של נתינת הכח הטמונה באותו זמן.

השבת ממנה מתברך חודש תשרי

"החודש השביעי, הקב"ה בעצמו מברכו בשבת האחרונה של חודש אלול; ובכח זה מברכים ישראל את החודשים אחת עשרה פעמים בשנה"

"אתם ניצבים היום"

בשבת זו שלפני ראש השנה, שלא כבשאר 'שבתות מברכים', אין מברכים בבית הכנסת את חודש תשרי. את סיבת הדבר ביאר רבנו הזקן, בעל התניא, בשם רבו, המגיד ממזריטש (ששמע זאת מהבעש"ט): **"החודש השביעי, שהוא החודש הראשון לחודשי השנה, הקב"ה בעצמו מברכו בשבת מברכים, שהיא השבת האחרונה של חודש אלול; ובכח זה מברכים ישראל את החודשים אחת עשרה פעמים בשנה"**.

מהי ברכתו של הקב"ה? ברכה זו היא העולה מתוכנה של קריאת התורה שבשבת זו: **"אתם ניצבים היום"**. המילה **"היום"** מכוונת לראש השנה, יום הדין, וכמו שכתוב **"ויהי היום"**, ובתרגום למילים אלו שבפסוק נכתב: **"והוא יום דינא רבה"** (=ויהי יום הדין הגדול). דהיינו שכאן מבטיח לנו הקב"ה כי בראש השנה **"אתם ניצבים"**, קיימים ועומדים – כלומר, **"זוכים בדין"**.

מכלל לפרט

כיון שברכה זו היא ברכה כוללת, הרי שמיד אחרי הכלל באים הפרטים: **"ראשיכם, שבטיכם, זקניכם ושוטריכם..."** מחוטב עציץ עד שואב מימין". לאחר הברכה הראשונה והכוללת, מפרטת התורה את עשרת הסוגים שבעם ישראל, אשר כל אחד ואחד מהם מקבל את ברכתו המיוחדת הדרושה לו. כל הברכות הללו מיועדות לתכלית אחת – **"לעברך בברית ה' אלוקיך"**. כריתת ברית ענינה

ביטוי של התאחדות, כאשר שניים כורתיים ברית ביניהם נעשים הם כמציאות אחת. באופן כזה צריכה להיות ההתקשרות של עם ישראל לקב"ה – יהודי צריך להרגיש שהוא והקב"ה הם דבר אחד.

המעשה הוא העיקר

המטרה המרכזית בענין כריתת הברית היא לתת לדברים ביטוי מעשי. הן מצד ברכתיו של הקב"ה שצריכות להתבטא בתוך העולם הזה הגשמי, בשפע ובהרחבה גשמיים כפשוטם. כידוע, הדין של ראש השנה הוא בעיקר על עניני העולם הזה ("אין אדם נידון בראש השנה אלא לעניני העולם הזה"), ולכן באה ברכת ה' דוקא בצורת שפע גשמי.

כך גם מצד עבודת האדם את בוראו, העיקר הוא שהדברים לא יישארו אצלו במישור הרוחני, אלא יבואו לידי ביטוי מעשי. אמרו חז"ל: **"המעשה הוא העיקר"**. הכוונות, גם אם יהיו הנעלות ביותר, אינן העיקר, אלא דוקא קיום המצוות בפועל. לכן ההלכה היא, שעל ידי כוונה בלבד אין האדם יוצא ידי חובת קיום המצוות, כי אם על ידי הקיום המעשי. רק בקיום מעשי של המצוות, אפילו בלא כוונה, יוצאים ידי חובה (אלא שלשלימות המצוה יש צורך גם בכוונה).

קוממיות

על ידי עבודת ה' כדרוש, ובכלל זה עבודת התשובה, שעל ידה נעשית כריתת הברית עם הקב"ה, זוכים לקבל

גם בשבת זו אומרים, קודם תפילת שחרית, את כל התהילים, אף על פי שאין מברכין את החודש. אחרי התפילה – התוועדות בבית הכנסת, כבכל שבת מברכים.

באחת משיחותיו אמר הרבי מליובאוויטש נשיא דורנו כי בשבת שלפני ראש השנה יש להתחיל בשבת עצמה בצדקה באופן המותר בשבת, על ידי צדקה של מאכל ומשקה ('לחיים') או על ידי צדקה רוחנית, כמו נתינת עצה טובה, ועל אחת כמה וכמה לימוד תורה. ועוד וגם זה עיקר – קבלת החלטה טובה (כולל הסכום!) שתיכף ומיד לאחר השבת יקיים... (נתינת ממון בפועל, להפריש לעצמו וליתנו לעני או לגבאי בבוקר).

את ברכותיו של הקב"ה בשבת זו, ו"זוכים בדיו", וחודש תשרי נעשה "המשובע והמשביע ברוב טוב לכל ישראל על כל השנה".

ובפשטות – **ברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה, עד הטובה העיקרית והפנימית – הגאולה האמיתית והשלימה על ידי משיח צדקנו, באופן של "ניצבים", כדברי הפסוק "ואולך אתכם קוממיות", בקומה זקופה – ובקרב ממש.**

(מעובד מתוך הספר "שלחן שבת", על פי 'תורת מנחם' התוועדות ה'תשמ"ז כרך ד')

The screenshot shows the website of Tanya Aor. At the top, there's a navigation bar with links like 'התאחדות', 'בית דין', 'תורה', 'חידושי', 'אודות', 'תחומים', 'שיתופי', 'אודות', 'תחומים', 'שיתופי'. The main content area features a large video player with a thumbnail of a man in a black hat and white beard, with the text 'הרב אורי כהן - ספר התניא ביו...'. Below the video player is a grid of smaller video thumbnails, each with a title and a small image. To the right of the grid is a QR code. Below the QR code is a section titled 'התאחדות' with a list of videos. At the bottom, there's a section titled 'התאחדות' with a list of videos.

התחדשנו!

בואו לבקר
באתר המשודרג

www.tanyaor.com

הסיפור השבועי

תפילת המומר

כאשר הגיע שליח הציבור לאמירת הווידוי, פרץ שמעון בבכי מטלטל, שבקע ממעמקי נשמתו. דמעות רותחות זלגו מעיניו. המתפללים הביטו בו כלא מאמינים. סבורים היו שהשתגע, או חמד לצון. לאחר ה'סליחות' הסתודדו לפשר מעשיו של האיש.

למחרת התבשרה ירושלים כי שמעון המומר פנה אל רבני העיר בבקשה להורות לו דרך תשובה. הרבנים פקפקו בכנות דבריו, והיו סבורים כי אין זאת אלא מהתלה מרושעת מבית היוצר של המומר.

שמעון פרץ בבכי, והתחנן כי יאמינו לו ששב בתשובה שלימה ורצונו לשוב אל חיק עמו. אך הוא לא הצליח לשכנעם בכנות כוונותיו, ובמפח נפש חזר לביתו. עד ראש השנה איש לא ראה אותו.

בערב ראש השנה נשמע קול: שמעון המומר חזר. הוא נראה אצל הספר, שם ביקש לגזוז את מחלפותיו ולהניח פאות משני צידי ראשו. לאחר שהסתפר טבל במקוה ומיהר לבית הכנסת, ושם הצטנף בפינה ושפך את לבו באמירת תהילים.

תפילותיו, שנאמרו בבכי רצוף ובדמעות שליש, אותתו למתפללים כי מתחולל כאן דבר מה אמיתי. במהלך ימי החג ובשבת שאחריהם לא שב אל ביתו, אלא פנה להכנסת האורחים. שם בילה גם את צום גדליה, בתענית, באמירת תהילים ובבכי.

בינתיים הבחינו בני משפחתו בהיעדרותו ופנו לחפשו. רבה היתה תדהמתם לגלות את אביהם שקוע באמירת תהילים כבעל תשובה גמור. רעייתו, שהיתה סבורה כי נשתבשה עליו דעתו, החלה לזעוק מרה. שמעון ניתק את מבטו לרגע מספר התהילים, והודיע לה ביושב כי מעתה

איש בירושלים לא ידע מניין צץ שמעון המומר. היו שאמרו שקודם בואו לארץ מאיזמיר שבטורקיה, בשנת תקצ"ו (1836), כבר המיר את דתו. אחרים טענו שעשה זאת בארץ ישראל.

בין כך ובין כך, שמעון היה ליהודי ירושלים כעצם בגרון. הוא ארב לטרף קל, ליהודים עניים ונדכאים, ובאמצעות כסף ומתנות צד אותם ברשתו. הצלחותיו הקנו לו מוניטין בקרב בכירי המיסיון, ואלו הרעיפו עליו כבוד וממון. שמעון קשר קשרים עם בכירי השלטון האנגלי, וחתניו קיבלו משרות רמות בארגוני המיסיון.

בזכות עושרו הרב היה לשמעון זמן פנוי בשפע, ואותו ניצל להצקות חוזרות ונשנות ליהודים. הוא נהג להתגרות בהם בדיבוריו הבוטים, וגם נהנה לאכול מאכלי טרפה לנגד עיניהם.

זה היה בלילה הראשון של סליחות, בשנת תרכ"א (1861). שמעון יצא לרחוב היהודים בעיר העתיקה בדרך ל'תחביבו' הידוע – להציק לאחיו. בעודו פוסע בסמטאות החלה רוח אחרת לפעם בקרבו. הרהורי תשובה שכמותם לא חווה מעודו פילחו את לבו. הוא עצר, נושם בכבדות, מנסה להשתלט על הרעד שאחז בו.

באותה שעה מילא את הרחובות קול הסליחות שבקע מבתי הכנסת. ירושלים נתמלאה באווירת הקדושה ובתחנוני תושביה לקראת הימים הנוראים. הקולות האלה זעזעו את נשמתו של שמעון. טלטלה גדולה אחזה בו.

בטרם הספיק לקלוט את המתחולל בקרבו נשאו אותו רגליו אל חצר בית הכנסת 'החורבה'. הוא פסע פנימה, אל בית המדרש הישן, נטל ספר 'סליחות' והצטרף לקהל השופך את לבו לפני ה'.

אין לו כל קשר אליה והרי היא זרה לו לגמרי.

בני משפחתו נוכחו כי לא יצליחו לשכנעו לשוב לביתו, ומיהרו לגייס למשימה את בכירי המיסיון ואף את הקונסול האנגלי. בסופו של דבר ניאות שמעון לסור לביתו של הקונסול ולשתף את כל מכריו בשינוי שהתחולל בו.

לפגישה הופיע שמעון בחזותו החדשה: כיפה לראשו, טלית קטן לגופו ופאות גולשות על שתי לחייו. הזה שמעון? – התחלחו מכריו. מבטו הנחוש ועיניו המאירות הבהירו לנוכחים כי פנים חדשות באו לכאן. "אל דאגה", ניסתה אשת הקונסול להרגיע את אשתו וילדיה הבוכים. "ודאי אחז בו דיכאון. המתינו מעט. הוא יפרוק את המשא מעל לבו ויחזור להיות שמעון המוכר לכולנו".

בעל התשובה הניד את ראשו בשלילה. "בריא אני בגופי, ברוחי ובנפשי, יותר מאי פעם", השיב נחרצות. "נכון, חוטא גדול הייתי, אולם אין דבר העומד בפני התשובה. מקווה אני שהבורא ירחם עליי וימחל לי על עוונותיי".

עווית של כעס עלתה על פני אשתו. לאחר שחזר לבית הכנסת ניגשה אל בכירי המיסיון והחלה לטוות עמם את התכנית. בערב יום הכיפורים באה משלחת להזמין לפגישה אחרונה עם הקונסול. שמעון תהה אם אין טומנים לו פח, אולם חש כי אין לפניו ברירה. בבית הקונסול, משלא נענה להפצרות לחדול משיגעונו החדש, ביקש לחזור לבית הכנסת, אולם אז ננעלה בפניו הדלת. "אתה תישאר כאן עד אחרי יום הכיפורים", אמרה לו אשתו בארשת ניצחון.

במהלך כל היום ניסה שמעון להימלט מידי שוביו, אולם אלה גברו עליו שוב ושוב. רק לקראת ערב התרופפה השמירה עליו. שמעון הצליח לחמוק מן הבית, ורץ כל עוד נפשו בו אל בית הכנסת.

כשדרך על המפתן, החל שליח הציבור בתפילת הנעילה. שמעון סר מיד לפינתו, התעטף בטלית והחל לשפוך את צקון לחשו, את תפילת הבן האובד ששב אל קונו.

(על-פי 'בעלי תשובה')

(מתוך העלון השבועי **שיחת השבוע**)

"זאת התורה אדם" (במדבר יט', ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב – 'נגלה') ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה – 'נסתר'). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי 'נגלה', ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת נצבים - וילך

נצבים

ברית עולם

לפני מותו מכנס משה את כל בני ישראל (ראשי העם, השבטים, החכמים ופשוטי עם, זקנים, נשים, טף וגרים) לחיזוק הברית בינם לבין הקב"ה וקביעת הציות של העם היהודי למצוות אלוקיו. הברית כוללת ומחייבת גם את כל הדורות הבאים בישראל עד אחרית הימים.

ברית מחייבת

ושוב מזהיר משה את העם מפני הליכה בדרכי העמים שמסביבם. עליהם להישמר שלא להגרר אחר השפעתם השלילית שלא ידיחם לעבודתם הזרה ולשום הנהגה בדרכיהם הנלוזות. הברית ענינה חיזוק הקשר בין ישראל לה' והעמדת הגבולות המתחייבים מעצם בחירתם להיות עם סגולה לה'.

ומפרט משה שבאם חלילה יסטו יחידים או קבוצות מקרב העם מדרך ה', לא ייסלח להם והם יענשו על כך קשות. אזי ידעו גם הגויים לומר כי צרת ישראל לא באה עליהם אלא בשל הפרת בריתם עם ה'.

סוף ישראל לעשות תשובה

ובאם עקב העונשים הקשים והגלות המרה שיבואו כתוצאה מהפרת הברית ישוועו בני ישראל אל הקב"ה, ובאותה שעה, דוקא מתוך הלחץ והמשבר, תתחזק אהבתם לה' ותגבר אמונתם בו ועד אשר ישובו בתשובה שלימה – אזי יחונם ה' ויקבצם מכל פזורות גלותם וישיבם לארצם המובטחת. ולפי ערך התחזקות הברית וחיידוש האהבה בין העם לבין ה', יסב האלוקים את הקללות והאסונות על ראש שונאיהם.

כי קרוב אליך הדבר מאד

משה מדגיש באוזני העם אשר מצוות ה' אינן בגדר הבלתי אפשרי. אדרבה, קיום התורה ומצוותיה קרוב מאד אל כל אדם וביכולתו לקיימן כנדרש – במחשבה (וברגשות הלב), בדבור ובמעשה.

ענין הבחירה החופשית

אף שהציוויים שבתורה ברורים בתכלית, מכל מקום ניתנת ליהודי הבחירה החופשית. בפני כל אדם עומדות שתי דרכים: דרך התורה – דרך הטוב, הברכה והחיים, ולעומתה דרך החטא – דרך הרע, הקללה והמוות. וביד האדם נתונה האפשרות לבחור בדרך הטוב – לאהבה את ה' אלוקיו ולדבקה בו ע"י קיום מצוותיו, ומובטח הוא כי יזכה בעבודתו לסיוע אלוקי מלמעלה. וכשיבחר העם בחיים ללכת בדרך הטוב, ירעיף עליו ה' את כל ברכותיו וישכון בשלום ובבטחון בארץ אבותיו.

וילך

משה נפרד מן העם ומחזק את יהושע ממשיך דרכו

קודם הסתלקותו, פונה משה לבני ישראל ואומר: 'הגעתי היום לגיל מאה ועשרים והגיע זמני לצאת מן העולם. אף כי לא אזכה לעבור אתכם את הירדן להכנס אל ארץ ישראל, מכל מקום, עליכם להתחזק ולהתעודד באשר ה' יהיה עמכם וינחילכם את הארץ'.

משה ממנה לעיני העם את יהושע תלמידו לממלא מקומו וממשיך דרכו. הוא פונה אליו בדברים ומחזקו לקראת שליחותו בהנהגת בני ישראל, ומבטיחו כי ה' יהיה עמו במסע כיבוש הארץ והתנחלותם בה.

מצות הקהל

שיתעורר עליהם כעס ה' ויסתיר פניו מהם וירבו הפגעים והצרות, הרי במצבו זה יחוש ישראל כי ה' עזבו ואינו מצוי בקרבם. אי לזאת מצווה ה', כתבו 'שירה' אשר תהיה לבני ישראל לעדות נצחית כי יודע ה' נטייתם לסור מן הדרך, עוד קודם שהכניסם לארץ.

שירה זו, 'שירת האזינו' (שבפרשה הבאה), הינה עדות ותזכורת לבני ישראל לדורותיהם על מחויבותם הנצחית לשמירת מצוות ה'.

משה כותב את 'שירת האזינו' ומכנס את כל בני ישראל ללמדם את השירה. כמו כן מחזק הוא בשנית את ידי יהושע בנוגע לשליחותו – הבאת העם אל הארץ המובטחת לאברהם, יצחק ויעקב.

את ספר התורה שכתב, נותן משה בידי הלויים שיניחוהו בארון ברית ה' לזכרון עד.

משה כותב את כל דברי התורה ונותנה לכהנים משבט לוי ולזקני העם. עתה מצוה הוא להם וכן ציווי לדורות הבאים את מצות שנת 'הקהל': אחת לשבע שנים, בשנה שאחרי שנת השמיטה, יתקהלו ויתכנסו יחדיו כל העם על הנשים, הטף והגרים (מידי שנת 'הקהל') בירושלים אל בית המקדש. במעמד זה יקרא המלך מתוך ספר התורה באוזני בני ישראל על מנת לחזק רוחם ליראה את ה' ולדבקה בו ע"י שמירת מצוותיו.

שירת 'האזינו' לחיזוק הברית

עתה, כשקרב קיצו, מצוה ה' את משה לקרוא אליו את יהושע ולהתייצב עמו לפני פתח אוהל מועד. ה' מתגלה אליהם ומודיע למשה אשר ברבות הימים, בדורות הבאים, יסור העם מדרך התורה. ואז, כיון

'פדיון כפרות' – מנהג ה'כפרות', נוהגים לקיימו בעשרת ימי תשובה, ובפרט בזמן המובחר לכך בערב יום הכיפורים לפנות בוקר. המנהג מבטא את משאלתנו כי יסלח לנו ה' על כל חטאינו תמורת התרנגול או הכסף שאנו נותנים 'במקומנו' וישמש 'כפרה' תחתנו. נהוג לקיים את המנהג בתרנגול אחד לזכר ובתרנגולת אחת לנקבה (אפשר להסתפק בתרנגול אחד לכל בני הבית ותרנגולת אחת לכל בנות המשפחה). לאשה הרה נוטלים בעבורה שלושה עופות – שתי נקבות וזכר אחד (תרנגולת אחת עבור עצמה ועוד שניים בשל אי הודאות לגבי מין העובר).

אוחזים את התרנגול או הכסף ביד ימין ואומרים את הנוסח המודפס בסידור התפילה ובמחזור, למן "בני אדם יושבי חושך וצלמוות" עד "מצאתי כופר". אזי מסובבים שלוש פעמים את התרנגול או הכסף מעל הראש ובתוך כך אומרים: "זה חליפתי, זה תמורת, זה כפרתי, זה התרנגול (או הכסף) ילך למיתה (ובכסף – ילך לצדקה) ואני אלך לחיים טובים ארוכים ולשלום". וחוזרים על כל זאת שלוש פעמים. מיד לאחר הכפרות, מביאים את התרנגולים לשחיטה בפיקוח ובנוכחות שוחט מוסמך. ומצווה לכסות את הדם בעפר ולברך: "ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם אשר קידשנו במצוותיו וציונו על כיסוי הדם בעפר". לאחר מכן מנקים ו'מכשירים' את העופות ומעבירים אותם למשפחות נזקקות.

'כפרות' על כסף – יש הנוהגים לקיים את מנהג הכפרות עם כסף שתורמים לצדקה. נהוג לקחת סכום סמלי (לפחות ח"י שקלים – 18 ש"ח) עבור כל נפש מבני הבית, הנקרא בשם "פדיון כפרות". אומרים כנזכר לעיל את פסוקי ה'כפרות' ומסובבים את הכסף מעל הראש שלוש פעמים (בקיום המנהג בכסף, אומרים זה "הכסף ילך לצדקה"). את הכסף מעבירים לעניים או למוסדות צדקה.

ניתן להעביר את כסף "פדיון הכפרות" לעמותת "תניא – מודעות עצמית ביהדות".

לפרטים: 052-5675-770

כשהקב"ה יוצא מהגלות

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

"ושב ה' אלוקיך את שבותך" (דברים ל, ג)

ונגאל.

הכתיב גאולה

אבל כאן מתעוררת שאלה חדשה: אם הקב"ה עצמו נתון אף הוא בגלות, איך תוכל לבוא הגאולה? יש כלל: "אין חבוש מתיר עצמו מבית האסורים", ואם הקב"ה הוא בבחינת 'חבוש' בגלות, איך יוכל להיגאל ולגאול את עם ישראל?

על כך משיבים חז"ל במאמרם: "הכתיב גאולה לעצמו". עוד קודם שיצא הקב"ה, עם עם ישראל, לגלות, הוא כבר 'הכתיב' את הגאולה – הוא קבע שיבוא יום שבו יוסרו כבלי הגלות, ועם ישראל, יחד איתו, ייצאו מהגלות לגאולה. מכיון שהקב"ה 'הכתיב' את הגאולה בתוך מהותה של הגלות, יכולה לבוא הגאולה ולבטל את הגלות.

יד ביד

לאחר כל זאת מוסיפים חז"ל פרט נוסף: אפשר היה לחשוב, שהואיל והקב"ה 'הכתיב' גאולה לעצמו, הרי בתחילה יגאל את עצמו ואחר כך יגאל את עם ישראל. מדגישים חז"ל: "שהוא ישוב עמהם" – הגאולה של הקב"ה, כביכול, באה ביחד עם גאולתם של ישראל. כל עוד נשאר אפילו יהודי אחד בגלות, עדיין שרויה גם השכינה בגלות, והיא תצא מהגלות רק לאחר שכל ישראל ייגאלו.

לאור זאת מובנים דברי רש"י בסוף פירושו לפסוק זה: "גדול יום קיבוץ גלויות, ובקושי, כאילו הוא עצמו צריך להיות אוחז בידיו ממש איש איש ממקומו". שכן גאולתם של ישראל היא גם גאולתה של השכינה, והם יוצאים יחדיו, יד ביד, מהגלות.

פרשתנו מתארת את קיבוץ הגלויות הגדול שיהיה בבוא הגאולה: "ושב ה' אלוקיך את שבותך... ושב וקיבצך מכל העמים". חז"ל מדייקים בלשון הפסוק: לא נאמר "והשיב" (את שבותך) אלא "ושב" – "מכאן, כביכול, שהשכינה שרויה עם ישראל בצרת גלותם, וכשנגאלין – הכתיב גאולה לעצמו, שהוא ישוב עמהם".

לכאורה, מה החידוש שבמאמר זה? הרי עוד מימי האבות נמצא הקב"ה עם עמו ישראל, וכפי שהבטיח – "ואהיה עמך", "והנה אנכי עמך". אחר כך ניתנו הבטחות נוספות שהקב"ה לא יעזוב את ישראל ויהיה עמם תמיד. אפילו בזמן הגלות נמצא הקב"ה עם ישראל, כפי שנאמר על גלות מצרים – "והיה אלוקים עמכם" ברור אפוא שהשכינה נמצאת עם ישראל בגלות.

לא רק שומר

אלא יש כאן שני דברים שונים. העובדה שהקב"ה נמצא תמיד עם עם ישראל, אף בתקופת הגלות, פירושה, שהקב"ה שומר ומגן על העם. כפי שהמשילו זאת חז"ל ל"כבשה אחת בין שבעים זאבים והיא משתמרת". משמעות הדבר היא, שהקב"ה עומד מעל הגלות ומגבולתיה, משגיח על עם ישראל ומגן עליו.

לעומת זאת, כשהתורה אומרת "ושב ה' אלוקיך" – כאן מדובר על שיבה של הקב"ה מהגלות שבה הוא עצמו, כביכול, היה נתון. כאן יש חידוש גדול: לא זו בלבד שהקב"ה נמצא עם העם ומגן עליו, אלא הוא עצמו נתון כביכול בגלות. כאילו גם הקב"ה 'גורש' מ'ביתו' וסבל את צרות הגלות, עד שבאה הגאולה ואז הוא שב ממנה

(מתוך הספר 'שולחן שבת',

על פי 'ליקוטי שיחות' כרך ט')

תיקון השכחה – חיזוק ההתקשרות

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

לא אוכל עוד לצאת ולבוא

בתחילת הפרשה (וילך) אומר משה רבנו לבני ישראל: "בן מאה ועשרים שנה אנוכי היום, לא אוכל עוד לצאת ולבוא". אי אפשר לפרש את הדברים כביטוי של חולשה גופנית, שהרי התורה מעידה עליו – "לא כהתה עינו ולא נס ליחו". אלא מפרש רש"י, שכוונתו היתה, שאינו יכול עוד "לצאת ולבוא בדברי תורה". למה? מוסיף רש"י: "מלמד שנסתמו ממנו מסורות ומעיינות החכמה".

דברים אלה טעונים ביאור. הלוא מיד בהמשך דבריו הוסיף משה רבנו ולימד את עם ישראל עוד שלוש פרשיות: 'וילך', 'האזינו' ו'ברכה' – ובכלל זה פירושן שבעל-פה. כיצד זה מתיישב עם "נסתמו ממנו מסורות ומעיינות החכמה"?

נסתמו המעיינות

רש"י דייק בלשונו: לא כל דברי התורה נסתמו ממשה באותו יום, אלא שני דברים בלבד – "מסורות ומעיינות החכמה". "מסורות" – הם הדברים שהקב"ה מסר למשה בעל פה ושאינם נרמזים בתורה שבכתב; "מעיינות" – זו היכולת לפלפל ולחדש בתורה, יכולת שהיא בבחינת מעיין עצמי הנובע ומתגלה. דברים אלה בלבד נסתמו ממנו.

לכן היה משה רבנו יכול להוסיף וללמד את עם ישראל שלוש פרשיות בתורה, אך הוא עצמו הרגיש שתמה תקופת מנהיגותו. כאשר ראה ש"נסתמו" ממנו חלקים בתורה, אף על פי שהדבר לא מנע ממנו ללמד חלקים אחרים ממנה – נתברר לו בודאות כי נסתיימה נשיאותו

וכי הגיע הזמן להעביר את המנהיגות ליהושע.

בלתי משתנה

מסקנתו זו של משה רבנו נבעה מהעובדה, שעליו נאמר "פני משה כפני חמה" ואילו על יהושע – "פני יהושע כפני לבנה". ייחודו של אור השמש לעומת אור הירח הוא, שאור השמש יציב, קבוע, ללא שינויים, ואילו אור הלבנה משתנה מעת לעת. כך אורו של משה רבנו הצטיין ביציבותו ובהיותו בלתי משתנה.

לכן, כשהבחין משה רבנו שחל בו שינוי, היתה זו הוכחה בעבורו שאין הוא יכול להמשיך ולהנהיג את עם ישראל. יהושע היה יכול להוסיף וללמד את העם גם במצב כזה, שכן ענינו 'לבנה', והשינוי אינו פוגם בעצם מהותו, אולם משה רבנו, כאשר הבחין שחל בו שינוי כלשהו – מיד הבין שנסתיימה תקופת השפעתו.

לא לשכוח

אמנם תכונה זו היתה מיוחדת למשה רבנו, אך משהו ממנה קיים בכל יהודי. לכן אומרת המשנה: "כל השוכח דבר אחד ממשנתו, מעלה עליו הכתוב כאילו מתחייב בנפשו". כשיהודי מרגיש שנשכח ממנו אפילו "דבר אחד" בלבד מהתורה, עליו לחוש שזוהי פגיעה בעצם הווייתו – "כאילו מתחייב בנפשו".

הטעם לכך הוא, שהתורה היא חיינו, ובחיים אסור שיחולו שינויים. לכן, כשיהודי מרגיש שהשכחה פגעה בתורתו – צריך הדבר לעורר את עצם נפשו, ולהביא אותו להתקשרות מחודשת ועמוקה יותר עם התורה, עד שתהיה קבועה ונצחית בנפשו.

(מתוך הספר 'שולחן שבת',

על פי 'ליקוטי שיחות' כרך כ"ט)

חסידות על הפרשה ניצבים

(ליקוטי שיחות, כרך ב', עמ' 400)

**התאחדות בני ישראל למטה פועלת
התאחדותם העצמית עם הבורא
לעברך בברית ה' אלוקיך ובאלתו (כט, יא)
כך היו כורתי בריתות עושין, מחיצה מכאן ומחיצה
מכאן, ועוברים בינתיים (רש"י)**

כאשר כל ישראל מתאחדים באחדות אמיתית –
"כולכם" – על אף כל ההבדלים בין ה"ראשיכם"
ל"שואב מימין", התאחדות על שכלית זו היא גופא
הגורמת לאותה אחדות עצמית ועל שכלית בין הקב"ה
וישראל.

(ליקוטי שיחות, כרך ב', עמ' 389)

הזולת כראי למצבי

**הלוא כי אין אלוקי בקרבי מצאוני הרעות האלה
(לא, יז)**

מסביר כ"ק אדמו"ר האמצעי:

"אין אלוקי בקרבי" – חסר בי, בהתקשרותי לאלוקות;
לכן "מצאוני הרעות האלה" – אני מוצא ורואה בזולתי
כל מיני רע. ועל דרך תורתו הידועה של הבעל שם טוב,
שכאשר אדם רואה רע בזולתו הרי זו הוכחה שמעין
אותו רע נמצא בו עצמו. וכאדם המסתכל בראי, שאם
הוא רואה לכלוך אין זה אלא משום שפניו שלו אינן
נקיות.

(ספר-השיחות, תש"ה, עמ' 91)

מעלת היהודי – בריתו עם אלוקיו

**אתם ניצבים... למען הקים אותך היום לו לעם
(כט, ט-יב)**

**"ניצבים" – מורה על גדלות וחשיבות, כמו "ונציב
אחד אשר בארץ" (מ"א ד).**

"אתם ניצבים... למען הקים אותך היום לו לעם" –
העובדה שאנחנו עם ה' והוא מלכנו מורה על גדלותם
של ישראל. שכן אדם לא יכול למלוך אלא על בני אדם
כמותו שהם בערך אליו, אך לא על עדר צאן, שאין להם
שום ערך ויחס לגביו. נמצא אפוא כי היות הקב"ה מלך
על ישראל מוכיחה שישראל הם, כביכול, 'בערך' אליו.
אלא שגדלות זו אינה אלא תוצאה של כריתת הברית
– "לעברך בברית ה' אלוקיך" (כי הרי לאמיתו של דבר
אין לנברא שום ערך לגבי הבורא).

(אור התורה, דברים עמ' קפ)

מעלת המשמש בקודש

מחוטב עציץ (כט, י)

**מלמד שבאו כנענים להתגייר בימי משה כדרך
שבאו גבעונים בימי יהושע... ונתנם משה חוטבי
עצים ושואבי מים (רש"י)**

מדברי רש"י נמצאנו למדים, כי דוקא בסוג הנמוך
ביותר בישראל ("חוטב עציץ... שואב מימין") יש עילוי
שאין בסוגים הנעלים יותר ("ראשיכם"). שהרי יהושע
נתן את הגבעונים חוטבי עצים ושואבי מים "לעדה
ולמזבח ה'" (יהושע ט), כלומר שזכו להיות משמשים
בקודש, לשרת את מזבח ה'.

גם ביו-טיוב ובפייסבוק:
בלוגים מצולמים וניגונים (באיכות HD)

סדר התנ"ך

עודה ראשונה לנפש

YouTube f

תניא
מודעות
עצמית
ביהדות

שבת שלום!!!

וכתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה!!!

כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
ליקוט רעיונות, עיצוב ועימוד: חי דמארי
להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו

tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

עיר	כניסת השבת	צאת השבת	ראש השנה	חג שני	כניסת השבת	צאת השבת
י-ם	18:09	19:20	18:03	18:03	18:00	19:11
ת"א	18:25	19:22	18:18	18:18	18:15	19:13
חיפה	18:16	19:22	18:09	18:09	18:06	19:12
ב"ש	18:27	19:23	18:20	18:20	18:18	19:13

נהנתם? העבירו הלאה, לזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון